

Diagnòstic de les explotacions ramaderes i estudi de les unitats de pastura de l'àmbit del Montnegre i el Corredor

Lídia Guitart Xarpell

Enginyera de Forests,
Associació de propietaris del
Montnegre i el Corredor

Vallgorguina, 20 de novembre de 2019

IV Trobada d'Estudiosos de la Serralada Litoral Central i VIII del Montnegre i el Corredor

Objectius

- 1. Diagnosi de les explotacions ramaderes extensives o semiextensives existents que practiquen el pasturatge al Massís**
 - Característiques de les explotacions
 - Avaluació dels recursos farratgers
 - Valoració econòmica i social
 - Necessitats i propostes de millora

- 2. Definició d'unitats de pastura potencials per a la facilitació de l'implantació d'aquesta activitat**
 - Característiques de les unitats de pastura potencials
 - Definició d'un pla de desenvolupament de pastures
 - Priorització d'unitats

Metodologia

Diagnosi de les explotacions existents

Àmbit d'estudi

- 26 municipis
- 45.323 ha totals (14.700 Parc MCO)
- Superfície pasturable: 33176 ha (espais oberts 20%)
- Superfície efectiva: 25.657 ha (11.437 ha Parc). Extracció pendents > 60% i conreus herbacis

- Enquestes i visites a les explotacions
- Anàlisi dels recursos farratgers a partir de dades teòriques:
 - Valor de potencial pastoral: qualitat i quantitat de recursos
 - Càrregues ramaderes: UBM/ ha*any (1UBM = 0,15 caps oví/cabrum)

Resultats

Diagnosi de les explotacions existents

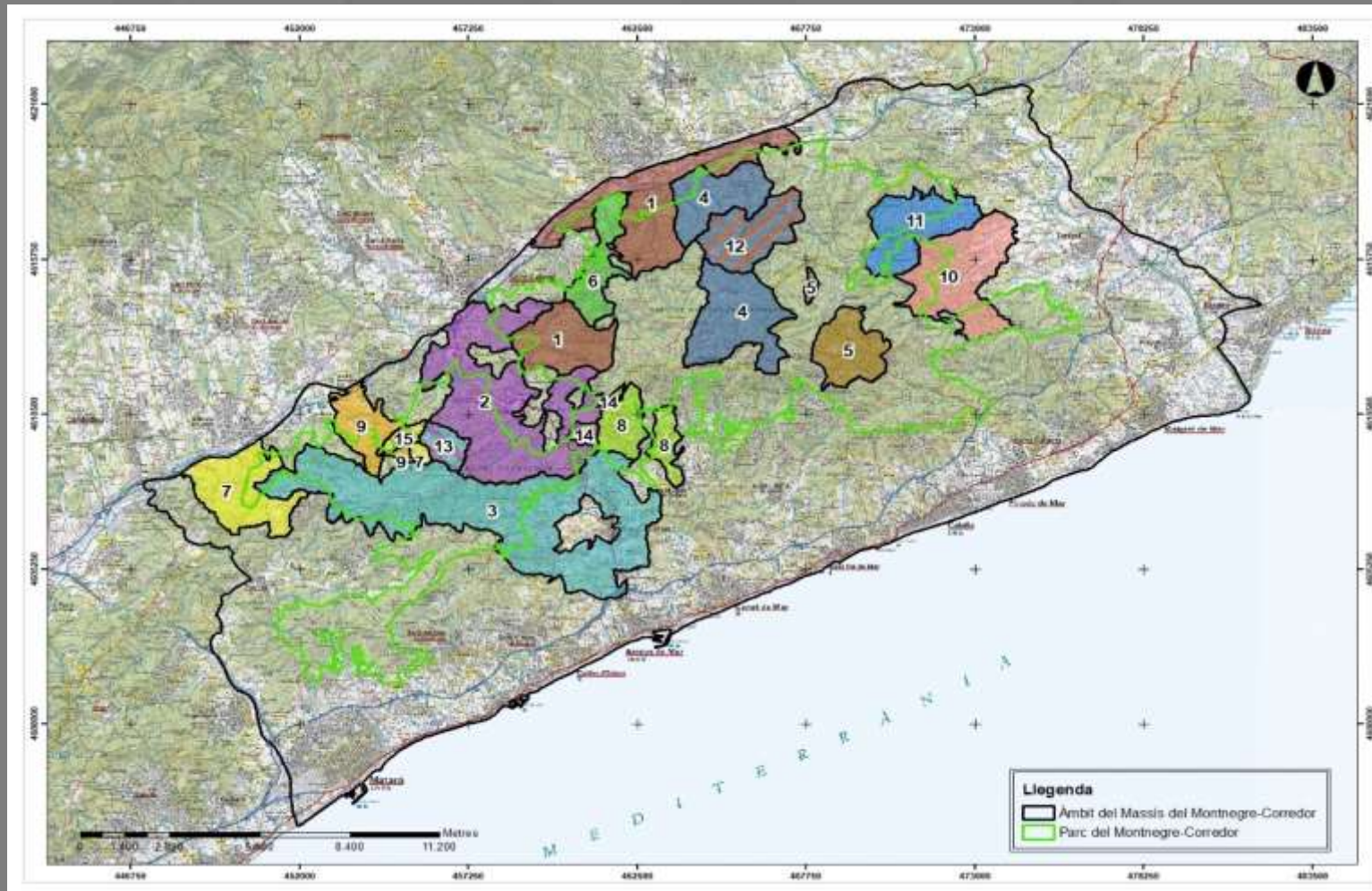
11 ramaders / 9.711 ha (6.605 ha Parc) / 3287 caps oví-cabrum

Codi pastor	Bestiar	Inici activitat	Producció	Superfície pasturada (ha)	Infraestructures
1	600 ovelles 70 cabres	1997	Carn ecològica	1598	2 coberts, 2 tancats, 0 abeuradors
2	250 ovelles 60 cabres	1980	Carn	1403	1 cobert, 1 tancat, 0 abeuradors
3	450 ovelles 23 cabres	1969	Carn	2145	3 coberts, 4 tancats, 0 abeuradors
4	18 ovelles 225 cabres	2010	Carn	1605	1 cobert, 1 tancat, 2 abeuradors
5	150 cabres	2015	Carn ecològica	323	1 cobert, 3 tancats, 7 abeuradors
6	435 cabres de llet	2013	Llet i carn	205	1 cobert, 2 tancats, 1 abeurador
7	550 ovelles 14 cabres	1985	Carn	543	2 coberts, 1 tancat, 0 abeuradors
			Carn	142	1 cobert, 1 tancat, 0 abeuradors
8	75 cabres de llet	2013	Llet i carn	428	1 cobert, 4 tancats, 2 abeuradors
9	130 ovelles	1985	Carn	286	1 cobert, 1 tancat, 8 abeuradors
10	26 ovelles	1982	Carn	734	1 cobert, 1 tancat, 1 abeurador

Resultats

Diagnosi de les explotacions existents

- Es pastura un 30% de la superfície pasturable (45% dins de Parc)
- Pasturatge d'un 48% de superfície ZAP actual (pastors 4, 6, 7)
- Potencialitat de creació d'espais oberts: pastors 3, 8 i 9

Resultats

Diagnosi de les explotacions existents:

Característiques generals:

- Activitat principal (5 amb pastor en nòmina)
- Zones de pastura: acords verbals, pagament espècies
- No transhumància
- Maneig rotacional
- Gestió de cultius: sega+pasturatge/
pasturatge
- La meitat pasturen en franges
- Zones boscoses: preferència zones d'alglà,
zones actuades
- Reproducció: majoria parts tot l'any (1-2
cries/femella any)
- Carn: 10-13 kg/xai, 3-5 kg/cabrit
- Llet: 1,5-2 L
- Llana poc valorada

Resultats

Diagnosi de les explotacions existents

Viabilitat econòmica:

- Costos més alts: personal, complements alimentaris, lloguer de maquinària
- Ingresos: carn (especialment ecològica), llet variable, subvencions
- 4 dels pastors tenen guanys, 3 pèrdues i 3 balanç 0
- 3 no porten comptabilitat detallada
- Explotacions més viables: pastor 1 i 7
- 7 dels 11 pastors volen continuar l'explotació (4 ampliar)
- Motius d'abandonament: manca de relleu o baixa rendibilitat econòmica

Compatibilització amb la conservació del patrimoni natural:

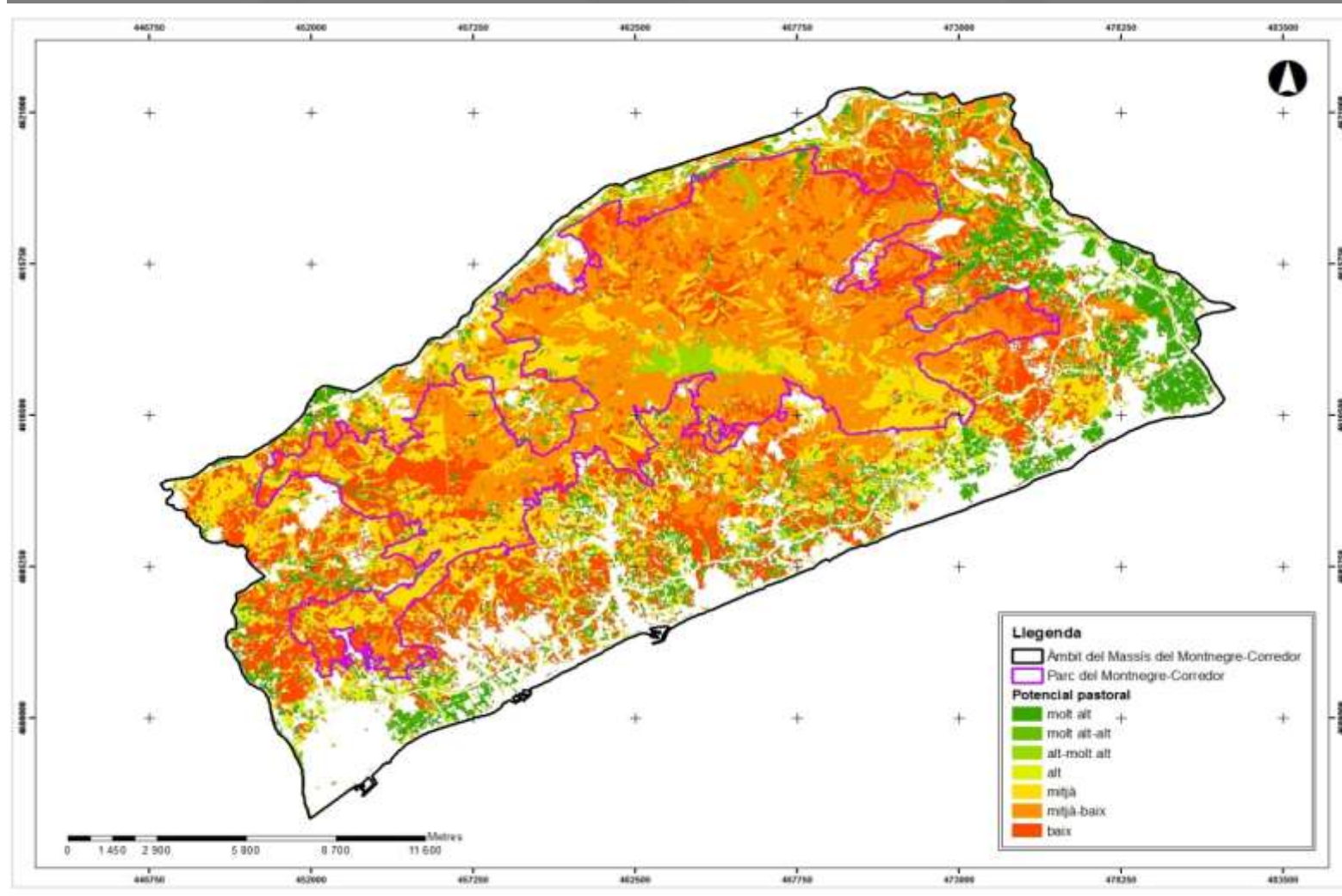
- Evitar sobrepasturatge
- Excepcions durant el període de cria
- Acotar la pastura en zones protegides
- Pastors 3, 4, 5 major nombre

Resultats

Diagnosi de les explotacions existents: Anàlisi dels recursos farratgers

- 80% dels recursos del Montnegre-Corredor tenen un potencial entre mitjà i baix

Resultats

Diagnosi de les explotacions existents:

Propostes de millora

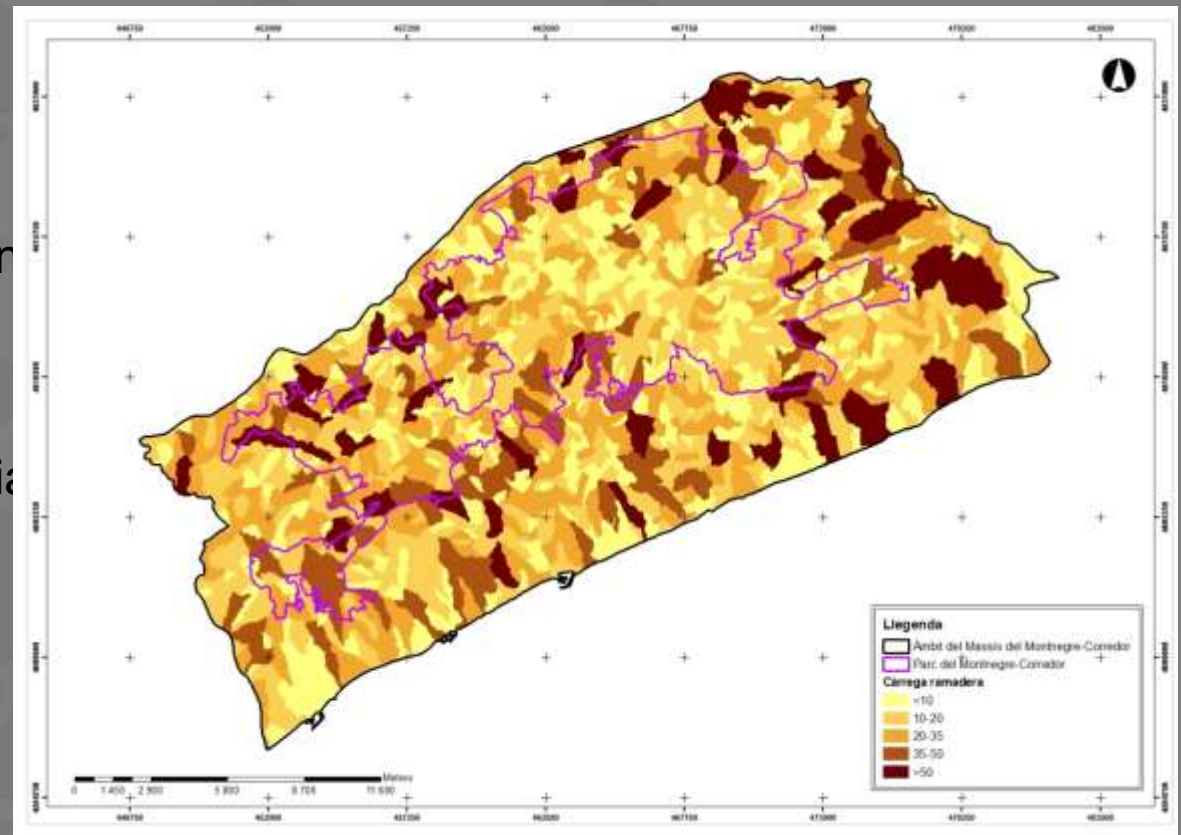
- Modificació de les zones de pastura actuals
- Replantejament del maneig
- Pasturatge en ZAPs i franges de protecció
- Creació de nous espais oberts
- Gestió pròpia de cultius
- Millora de les infraestructures
- Coordinació amb propietaris forestals
- Millores socials i econòmiques: personal assalariat, cercar relleu, diversificar compradors, donar-se a conèixer a les xarxes socials, crear una cooperativa de productors-consumidors, etc.

Metodologia

Unitats potencials de pastura

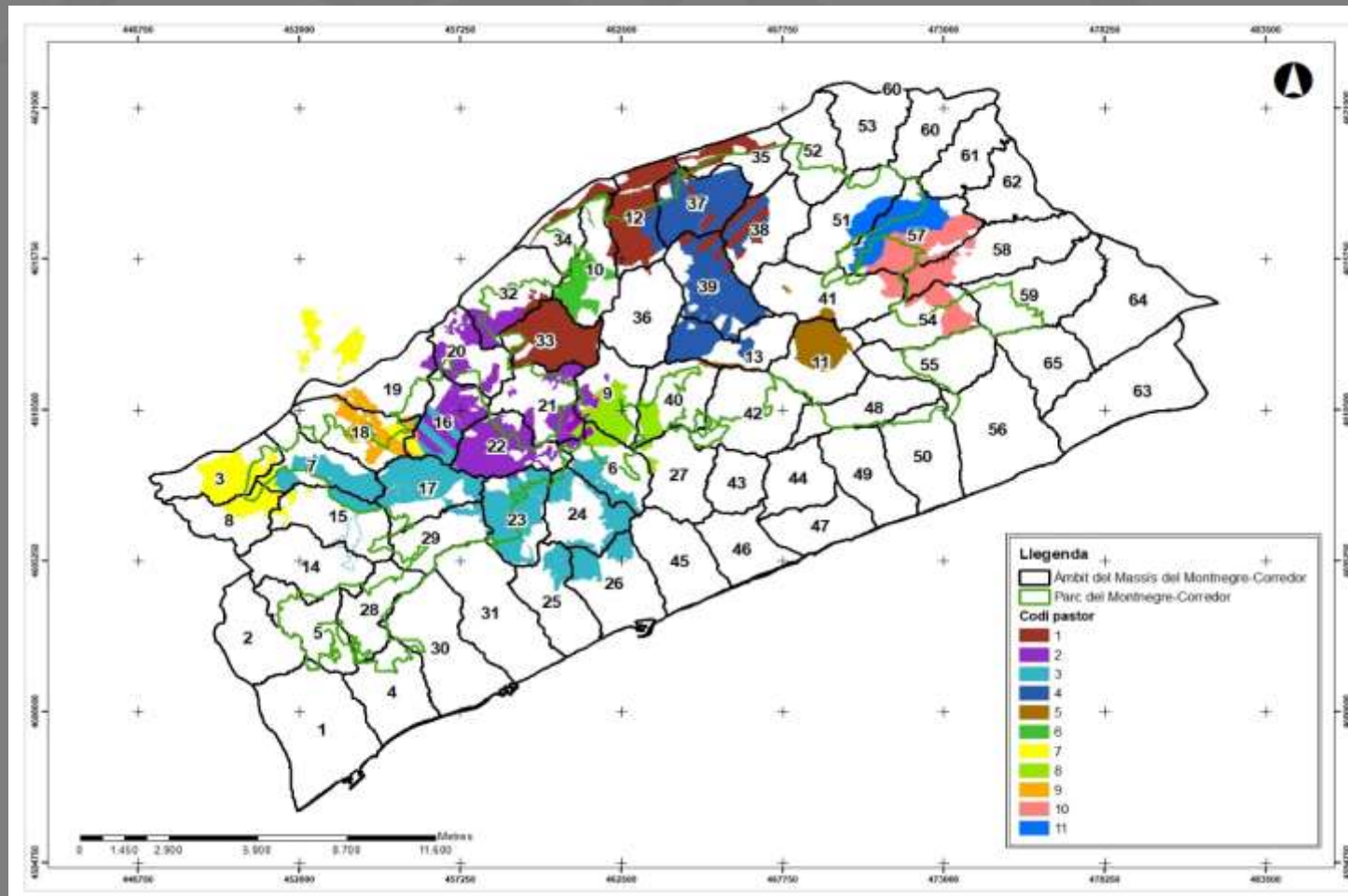
- Conques hidrogràfiques secundàries del massís: valor de potencial pastoral i càrrega ramadera
- 300 caps de bestiar oví/cabrum
- Agrupació tenint en compte:
 - Propietats conegudes
 - Zones pasturades actualment
 - Zones prioritàries per a la prevenció d'incendis (ZAP)
 - Coherència amb la topografia
 - Infraestructures
 - Espais oberts

Resultats

Unitats de pastura potencials

- 65 unitats de pastura. Superfície: 367-1230 ha. 54% ocupades per pastors actuals
- Totes tenen espais oberts potencialment recuperables
- Infraestructures: definides “a posteriori” segons necessitats

Resultats

Unitats de pastura potencials: Pla de desenvolupament

- Protocol de cerca de pastors i propietaris interessats
- Acords entre propietaris i ramaders
- Elements i inversions a realitzar
- Línies de subvenció
- Altres recomanacions: campanyes de conscienciació, compensació per serveis ambientals, creació de marca o segell, acompanyament als ramaders, etc.

Priorització d'unitats

- Unitats abandonades per pastors actuals
- Propietats interessades
- Zones ZAP
- Disponibilitat d'infraestructures existents
- Tipus de bestiar

Conclusions

- Explotacions actuals escasses, no viables econòmicament i exigeixen un fort lligam amb l'ofici → Motius d'abandonament
- Millores: reduir costos d'alimentació, pastor assalariat, producció ecològica, facilitar l'accés a subvencions, etc.
- Activitat ramadera compatible amb la conservació del patrimoni natural
- Indispensable infraestructures bàsiques i en bon estat
- Coordinació entre ramaders i propietaris forestals
- Prevenció d'incendis: pasturatge en zones ZAP i franges
- Les unitats de pastura potencials poden facilitar l'accés de nous pastors i la millora dels actuals

Gràcies per l'atenció

Contacte: lguitart@montnegrecorredor.org